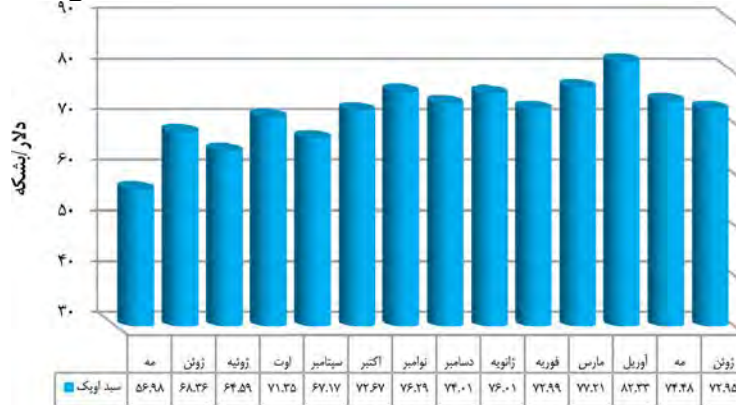

بررسی اجمالی بازار نفت

در ماه ژوئن ۲۰۱۰

بهر روز بیک علی‌زاده

قیمت‌های نفت‌خام در ماه ژوئن با کاهش همراه شدند. میانگین قیمت سبب اوپک با کاهش ۱/۵۳ دلاری به سطح ۷۲/۹۵ دلار در بشکه تنزل کرد.

در این ماه استحکام ارزش دلار بر قیمت‌های نفت تأثیر منفی داشت. به دلیل بحران مالی در اروپا ارزش دلار در مقابل یورو به شدت افزایش یافت و ارزش دلار به بالاترین سطح خود در ۴ سال گذشته رسید. انتشار ارقام مربوط به بیکاری در آمریکا نیز قیمت نفت را تحت فشار قرار داد. در عین حال بانک مرکزی اروپا اعلام کرد بانک‌های این منطقه ممکن است با موج جدیدی از زیان‌ها روبه‌رو گردند. انتشار این خبر نیز تأثیر منفی بر قیمت‌ها داشت. اوضاع نابسامان اقتصادی مجارستان نیز مزید بر علت شد و موجی از نگرانی‌ها را درباره اقتصاد اروپا ایجاد کرد و باعث تردید در مورد رشد تقاضا در این منطقه شد و احتمال داده شد که سایر کشورهای اروپای شرقی نیز دچار بحران مالی گردند. برخی از تحلیلگران معتقد بودند ممکن است تقاضا برای نفت در اروپا افزایش نیابد و حتی قیمت‌ها ممکن است در سال آینده به کمتر از ۶۰ دلار در بشکه برسد. در این میان ارزش سهام نیز در آمریکا و آسیا کاهش یافت. این کاهش در بازار آسیا نیز قیمت‌ها را تحت فشار قرار داد. از سوی دیگر گزارش منتشره توسط مؤسسه Ratings Fitch نشان می‌داد که انگلستان دچار چالش مالی بزرگی شده است. این موضوع باعث شد ارزش سهام در اروپا نیز دچار کاهش گردد. مؤسسه Moody نیز در گزارشی که منتشر ساخت، رتبه اعتباری یونان را کاهش داد. در عین حال بروز مشکلات اقتصادی در اسپانیا باعث تشدید موج نگرانی‌ها درباره اوضاع اقتصادی اروپا شد. این موضوع نیز به کاهش ارزش یورو منتهی شد. بانک‌های اروپایی اعلام کردند باید ۴۴۲ میلیارد یورو معادل ۵۴۵/۵ میلیارد دلار بدهی خود را سریعاً به بانک مرکزی اروپا پرداخت کنند که به این ترتیب کاهش نقدینگی در سیستم مالی اروپا به ۱۰۰ میلیارد یورو بالغ خواهد شد. این نگرانی‌ها به ضعف بیشتر ارزش یورو منتهی شد.

تا اواسط ماه، افزایش ذخیره‌سازی‌های نفتی در آمریکا باعث تضعیف قیمت‌های نفت شد. در منطقه کوشینگ اوکلاهما نیز ذخیره‌سازی‌ها افزایش یافت و قیمت نفت شاخص WTI را تحت فشار قرار داد. با انتشار ارقام اقتصادی متضاد در آمریکا قیمت‌های نفت تحت فشار قرار گرفت. هرچند رشد تولیدات صنعتی بیشتر از انتظار بود اما رشد بخش مسکن در این کشور با رونق کمتر از انتظار همراه شد. انتشار ارقام فروش منازل مسکونی نیز به تضعیف بازار بورس منجر گردید. آمارها نشان می‌دهد که در ماه مه، فروش منازل مسکونی تنزل کرده و فروش منازل مسکونی جدید نیز به کمترین سطح خود در ۴۰ سال گذشته کاهش یافته است.

آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد که در پنج سال آینده عرضه نفت به اندازه کافی خواهد بود. عبدالله البدیری دبیر کل اوپک نیز اعلام کرد از قیمت‌های فعلی نفت رضایت دارد و گمان نمی‌کند که نیاز باشد این سازمان تولید خود را تا ماه اکتبر تغییر دهد.

در ماه ژوئن عوامل دیگری هم در بازار نفت فعال شدند که از کاهش بیشتر قیمت‌ها جلوگیری کردند. در اواخر ماه وقوع طوفان موسوم به Alex در خلیج مکزیک باعث شد مکزیک بخشی از صادرات خود را متوقف سازد. این کشور دو پایانه صادراتی خود را در خلیج مکزیک تعطیل کرد. این دو پایانه بیش از ۱/۸ میلیون بشکه در روز نفت‌خام صادر می‌کنند که تقریباً معادل ۸۰ درصد از نفت صادراتی مکزیک است و عمدتاً به پالایشگاه‌های آمریکا صادر می‌گردد. برخی از شرکت‌های نفتی آمریکایی در منطقه خلیج مکزیک کارکنان خود را از سکوهای نفتی خارج و تولید خود را متوقف کردند. البته هرچند این طوفان باعث هراس تولیدکنندگان شد اما آسیبی به تأسیسات نفتی وارد نکرد.

علاوه بر آن نشت نفت از تأسیسات شرکت بی‌پی در خلیج مکزیک تأثیرات پایداری برجای گذاشت و باعث شد فعالیت‌های اکتشافی در این منطقه برای شش ماه متوقف گردد. گزارشی که توسط مؤسسه Morgan JP منتشر شد نشان داد به دلیل مشکلاتی که نشت نفت در تأسیسات شرکت بی‌پی به وجود آورده است، تولید نفت این منطقه در سه ماهه سوم متأثر خواهد شد. زیرا دولت آمریکا اعطای مجوز به حفاری‌های جدید در خلیج مکزیک را به تأخیر انداخته، درحالی که تقاضا رو به افزایش است و لذا پیش‌بینی شد که قیمت‌ها تقویت گردند. شرکت بی‌پی اعلام کرد احتمال دارد میزان نشت نفت به ۱۰۰ هزار بشکه در روز برسد. این موضوع نیز باعث نگرانی بازار شد.

از سوی دیگر از آن جایی که بازار احتمال می‌داد قیمت‌های نفت به سطحی کمتر از ۷۰ دلار در بشکه تنزل نکند بورس‌بازان اقدام به خرید نفت کردند و باعث تقویت قیمت‌ها شدند. در این شرایط برخی از تحلیلگران معتقد بودند با پایان یافتن عملیات تعمیر و نگهداری پالایشگاه‌ها در آسیا تقاضا برای نفت افزایش خواهد یافت و قیمت‌های نفت تقویت خواهد شد. در این وضعیت انتشار آماری که نشان می‌داد صادرات چین در ماه مه ۲۰۱۰ نسبت به زمان مشابه در سال گذشته به میزان ۴/۸ درصد افزایش یافته است، مبین حفظ قدرت اقتصادی چین بود و از لحاظ روانی قیمت‌ها را تقویت کرد. به دنبال آن، چین اعلام کرد تصمیم گرفته است نرخ مبادله ارز خود را انعطاف‌پذیر کند. به همین دلیل قیمت‌های نفت افزایش یافت. زیرا انتظار می‌رفت با افزایش

ارزش یوان چین قادر خواهد شد نفت بیشتری خریداری کند. از آنجایی که چین دومین مصرف‌کننده بزرگ نفت در جهان است و ۱۰ درصد از نفت جهان را مصرف می‌کند چنین افزایشی می‌تواند قیمت‌های نفت را تحت تأثیر قرار دهد. البته به زودی بازار نفت به این نتیجه رسید که افزایش ارزش یوان تأثیر محدودی بر واردات نفت چین در کوتاه‌مدت خواهد داشت و قیمت‌های نفت دوباره تضعیف شد. اعتقاد بر این است که تأثیر این افزایش بر تقاضای نفت در چین در میان‌مدت آشکار خواهد شد. علاوه بر آن افزایش مصرف بنزین در آمریکا نیز تأثیر مثبت خود را بر قیمت‌ها برجای گذاشت. آمار نشان می‌داد میزان مسافرت در بزرگراه‌های آمریکا در ماه آوریل ۱/۲ درصد افزایش داشته و به کاهش ذخیره‌سازی این فرآورده منجر گردیده است. به هر حال در پایان ماه ذخیره‌سازی‌های نفت‌خام در آمریکا به میزان ۳/۴ میلیون بشکه دچار کاهش گردید و این کاهش به تقویت قیمت‌ها منجر گردید. از سوی دیگر آمار منتشر شده نشان می‌دهد که شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان در آمریکا در ماه ژوئن به بالاترین سطح خود از ماه ژانویه ۲۰۰۸ تا کنون رسیده است. این موضوع به تقویت قیمت‌ها کمک کرد.

بهبود چشم‌انداز تقاضا در اقتصادهای نوظهور توانست باعث تقویت قیمت شود. آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی کرد که تقاضا برای نفت در کشورهای مذکور در سال ۲۰۱۰ به میزان ۱/۷ میلیون بشکه افزایش داشته باشد.

در این میان وزیران دارایی کشورهایی که در منطقه یورو در اروپا در معرض بحران مالی قرار دارند تصمیم گرفتند برای جلوگیری از سرایت بحران‌های مالی برنامه‌هایی را به کارگیرند. علاوه بر آن گروه بیست نیز توافق کرد کسری بودجه خود را کاهش دهد و نظام بانکی خود را مطمئن‌تر سازد تا بتواند بر مشکلات اقتصادی خود فائق آید. اعلام این تصمیم نیز باعث تقویت قیمت‌های نفت شد.

عوامل تقویت‌کننده قیمت‌های نفت

- وقوع طوفان در خلیج مکزیک
- افزایش صادرات و انعطاف‌پذیر شدن پول ملی چین
- حفظ نرخ بهره در آمریکا در سطح پایین
- پایان یافتن عملیات تعمیر و نگهداری پالایشگاه‌ها در آسیا
- افزایش خرید بورس‌بازان در ماه ژوئن
- افزایش مصرف بنزین در آمریکا
- تداوم نشت نفت در خلیج مکزیک
- افزایش شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان در آمریکا
- کاهش ذخیره‌سازی‌های نفتی در اواخر ماه در آمریکا
- تلاش برای بهبود اوضاع اقتصادی از سوی گروه بیست و منطقه یورو
- بهبود چشم‌انداز تقاضا در کشورهای دارای اقتصاد نوظهور

عوامل تضعیف‌کننده قیمت‌های نفت

- بحران مالی در اروپا
- استحکام ارزش دلار در مقابل یورو
- افزایش ذخیره‌سازی‌ها در آمریکا تا اواسط ماه
- تداوم مشکلات اقتصادی در آمریکا
- افزایش بیکاری در آمریکا
- کاهش ارزش سهام در آمریکا، اروپا و آسیا
- مخالفت برخی از مقامات نفتی اوپک با هرگونه واکنش این سازمان